

■ Κληρικολαϊκή Σύναξις Β', 2/15.11.2012

Πνευματικὸς Πατέρας καὶ Πνευματικὸ Τέκνο:

*Ἀγάπη καὶ Ἐλευθερία
ἢ
Ἐξουσία καὶ Ἐξάρτησις;*

Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ Μητέρες·
Ἀγαητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοὶ καὶ Ἀδελφές·
Τέκνα ἐν Κυρίῳ·

Α'. Προοιμιακὰ

Ἐπικαλοῦμαι τὶς εὐχές τοῦ πολυσεβάστου Γέροντος καὶ Ὁδηγοῦ μας, τοῦ Πατρὸς καὶ Μητροπολίτου μας κυρίου Κυπριανοῦ, καθὼς καὶ τὴν ἐνίσχυσι καὶ τὴν καθοδήγησι τῆς Μητέρας μας Θεοτόκου, ἀλλὰ καὶ τὶς προσευχές Σας, προκειμένου νὰ ἀναφερθῶ, σχεδὸν ἐπιγραμματικά, σὲ βασικὲς μόνο θέσεις τοῦ πολύπτυχου θέματος: «Πνευματικὸς Πατέρας καὶ Πνευματικὸ Τέκνο: Ἀγάπη καὶ Ἐλευθερία ἢ Ἐξουσία καὶ Ἐξάρτησις;».

Κατ' οὐσίαν δὲν θὰ πρωτοτυπήσω, δηλαδὴ δὲν θὰ παρουσιάσω μία πλήρη, ἔστω καὶ σύντομη, Πραγματεία ἐπὶ τοῦ θέματος· ἀπλῶς καὶ μόνο θὰ προσπαθῆσω νὰ κωδικοποιήσω γνωστὰ ἤδη πράγματα, μάλιστα μέσα ἀπὸ τὸ φῶς καὶ τῆς ταπεινῆς μου πείρας ὡς Ἐξομολόγου-Πνευματικοῦ, τόσο Λαϊκῶν ὅσο καὶ Μοναχῶν.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσω ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο μὲ ὤθησε στὴν παρουσίασι τοῦ θέματος αὐτοῦ δὲν ἦταν βεβαίως ἢ εὐχάριστος πλευρὰ τῆς σχέσεως πνευματικοῦ Πατέρα καὶ πνευματικοῦ Τέκνου, ἀλλὰ ἡ δυσάρεστος, ἡ λεγομένη *παθολογία τῆς πνευματικῆς πατρότητος*.

Ἔχω διαπιστώσει καὶ καταγράψει τοὺς κινδύνους στὴν ἀμφίδρομη αὐτὴ σχέσι καὶ ἐπιθυμῶ, στὰ ὄρια τῆς ποιμαντικῆς μου εὐθύνης, νὰ ἐπιστήσω μὲ τρόπο σαφῆ τὴν προσοχὴ καὶ στὸν πνευματικὸ Πατέρα καὶ στὸ πνευματικὸ Τέκνο, ὥστε αὐτὴ ἡ ἁγιοπνευματικὴ σχέσις νὰ παραμένῃ αὐτὸ καὶ μόνο, τὸ ὁποῖο ἦταν ἀνεκαθεν, δηλαδή: *Διακονία Καταλλαγῆς τοῦ Ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό*.

* * *

Β'. Γενικὸ πλαίσιο

1. Ἔχουμε γίνεи μάρτυρες τοῦ μεγάλου κινδύνου νὰ ἀλλοτριωθῆ τὸ Χάρισμα, ἡ *Διακονία τῆς Καταλλαγῆς*, σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε ὁ πνευματικὸς Πατέρας νὰ ἐκπέσῃ σὲ ἓναν *καθοδηγητὴ τῆς ἐξωτερικῆς συμπεριφορᾶς*, σὲ ἓναν *Κανονο-φύλακα*, δηλαδή σὲ ἓναν *φύλακα-ἀμύντορα τῶν Κανονικῶν καὶ Νομικῶν Διατάξεων*, σὲ ἓναν *Ἐξουσιαστὴ καὶ Δυνάστη* καὶ ἐν τέλει καταστροφέα τοῦ θεοειδοῦς Προσώπου τοῦ πνευματικοῦ Τέκνου.

2. Ἡ γνήσια Παράδοσις τῆς Ὁρθοδοξίας μας ἔχει προσδώσει στὴν πνευματικὴ Πατρότητα *ἐκκλησιολογικὸ χαρακτήρα*: τόσο ὁ Ἐπίσκοπος, ὡς «τύπος τοῦ Πατρός», ὅσο καὶ οἱ Πρεσβύτεροι κατόπιν, ἀργότερα δὲ οἱ Ἀββάδες, οἱ Γέροντες, οἱ Στάρετες, ἀλλὰ καὶ οἱ Μητέρες -Ἀμμάδες, ἔχουν λάβει ἓνα ἰδιαίτερο Χάρισμα, τὸ *Χάρισμα τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος-Μητρότητος*, δηλαδή νὰ γεννοῦν διὰ τοῦ *Εὐαγγελίου* πνευματικὰ Τέκνα, ὄχι ἰδικὰ τους, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ, νὰ βιώνουν τὶς *ὠδίνες ἐνὸς ὑπερφουοῦς τοκετοῦ*, «ἄχρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς» μέσα στὶς καρδιές τους.

3. Τὸ Χάρισμα ὁμως αὐτό, ἂν καὶ καλλιεργῆται ἐντὸς τῶν *Κανονικῶν Ὁρίων* τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἀποτέλεσμα μιᾶς *μυστικῆς χειροθεσίας* ἐντὸς τοῦ *χαρισματικοῦ χώρου* τῆς Ἐκκλησίας, ἐντὸς τοῦ *μυστηριακοῦ ἐκεῖνου χώρου*, ὅπου *συλλαμβάνεται, κροφορεῖται καὶ γεννᾶται* ἡ θεία Χάρις στὴν καρδιά τοῦ πνευματικοῦ **Τέκνου**.

4. Στὴν Ὁρθοδοξία μας δηλαδή, ἔχουμε τὴν *λειτουργικὴ Πατρότητα*, ἡ ὁποία ἐξαρτάται ἀπὸ τὴν Ἱερωσύνη ἀλλά, καὶ τὴν *χαρισματικὴ Πατρότητα-Μητρότητα*, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μίαν ἐξαιρετικὴ δωρεὰ τοῦ Παρακλήτου· οἱ δύο αὐτὲς **Πατρότητες** εἶναι δυνατὸν νὰ συμπίπτουν καὶ ὁ λόγος μας σήμερα ἀφορᾷ πρωτίστως καὶ κυρίως τὴν σύμπτωσι, τὴν ταυτότητα αὐτῆν.

5. Στὸν *χαρισματικὸ χῶρο* τοῦ πνευματικοῦ *τοκετοῦ*, ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** ἀσκεῖ τὴν ὑψηλοτάτη Διακονία νὰ εἶναι, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, *Μυσταγωγός, Νυμφαγωγός, Ἰατρός, Θεραπευτής, Διάκονος καὶ Συνεργός* στὴν πορεία τοῦ πνευματικοῦ **Τέκνου** πρὸς τὴν Θεώσει, τὴν Χριστοποίησί του.

6. Οἱ *πνευματικὲς ὠδίνες* τοῦ **Πατρὸς** ἔχουν σταθερὸ προσανατολισμό: νὰ ὀδηγήσουν τὸ πνευματικὸ **Τέκνο** στὴν ἐν Χριστῷ ὠρίμανσι καὶ χειραφέτησι, δηλαδή στὴν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι Ἐλευθερία.

7. Στὴν μυστηριακὴ αὐτῆ σχέσι συναντῶνται καὶ κοινωνοῦν δύο Πρόσωπα ἐν Ἀγάπῃ καὶ Ἐλευθερία, ἀλλὰ πάντοτε ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ Θεανδρικὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ μας, δηλαδή καὶ οἱ δύο εὐρίσκονται ἐν τῇ ὑπακοῇ, εἶναι ὑποτακτικοὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Θεοῦ.

• Ὑπενθυμίζω τὴν χαρακτηριστικὴ διδασκαλία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου:

«**Πρόβατα καὶ Ποιμένες πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην εἰσι διαίρεσιν, πρὸς δὲ τὸν Χριστὸν πάντες Πρόβατα· καὶ γὰρ οἱ ποιμένοντες καὶ οἱ ποιμενόμενοι ὑφ' ἑνὸς τοῦ ἄνω Ποιμένος ποιμαίνοντα**».

8. Αὐτὴ ἡ κοινὴ ἀναφορὰ στὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ μας ἀποτελεῖ μίαν *διαρκῆ ἄσκησι* σὲ μία πορεία νὰ καταστοῦν **Πατέρας** καὶ **Τέκνο** ὠλοκληρωμένα ἐν Χριστῷ Πρόσωπα, στὴν σχέσι μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν ἔχει καμμία θέσι ἢ *Ἐξουσία καὶ ἢ Ἐξάρτησις*, ὁ *πειθαναγκασμὸς καὶ ἡ ὑπακοὴ ὡς αὐτοσκοπός*, οἱ *ποινὲς γιὰ ἐξιλέωσι* καὶ ἡ *θρησκευτικὴ καθηκοντολογία*, ἡ *μετάθεσις τῶν εὐθυνῶν* καὶ ἡ *νοσηρὰ αὐτο-παραίτησις*· ἀλλά, στὴν σχέσι αὐτὴ ἔχει θέσι μόνον ἢ *Ἀγάπη* καὶ ἢ *Ἐλευθερία*.

9. **Ἡ ἄσκησις** αὐτὴ, ὅπως ἤδη ἀντιλαμβάνεσθε, ἐνέχει πολλοὺς κινδύνους καὶ γιὰ τὶς δύο πλευρὲς· ὑπάρχει δηλαδὴ τὸ ἐνδεχόμενον, εἴτε ἀπὸ ἀγνοια εἴτε ἀπὸ ἀνωριμότητα εἴτε ἀπὸ ἀνθρώπινη ἀδυναμία, ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** νὰ βλάβῃ τὸ πνευματικὸ **Τέκνο** καὶ ἀντιθέτως.

- Στὶς περιπτώσεις αὐτές, ἡ πνευματικὴ **Πατρότης** καὶ ἡ πνευματικὴ **Υἱότης** παύουν νὰ εἶναι ἀθηντικὲς καὶ ἐπομένως λειτουργοῦν καταστροφικὰ, εἴτε πρὸς τὴν μία πλευρὰ εἴτε πρὸς τὴν ἄλλη εἴτε καὶ πρὸς τὶς δύο.

10. **Κρίνω** λοιπὸν σκόπιμο, νὰ προβῶ σὲ μερικὲς *εἰδικὲς ἐπισημάνσεις*, γιὰ τὴν προστασία ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, μὲ τὴν διευκρίνισι ὅτι ἀπευθύνομαι πρωτίστως καὶ κυρίως σὲ πνευματικὸς **Πατέρες**, οἱ ὁποῖοι διακονοῦν στὸν κόσμον, ἐν μέσῳ λαϊκῶν.

* * *

Γ'. Εἰδικὲς ἐπισημάνσεις

1. **Ἡ ἐν Χριστῷ Ἀγάπη** πρὸς τὸν πνευματικὸ **Πατέρα** εἶναι ἓνα πνευματικὸ γεγονός, εἶναι ἓνα Μυστήριον, κατὰ τὸ ὁποῖο ἔχουμε Κοινωνία Προσώπων, κοινωνία ὄχι συναισθηματικὴ-ψυχολογικὴ, ἢ λογικὴ, ἀλλὰ ὑπαρξιακὴ.

2. **Ἡ Ἀγάπη** καὶ ἡ **Ἑπακοὴ** τοῦ πνευματικοῦ **Τέκνου** πρὸς τὸν πνευματικὸ

Πατέρα, ὡς ἔκφρασις εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ, δὲν ἀποτελεῖ *προσωπολατρία* καὶ *ψυχολογικὴ ἐξάρτησι*, ἀλλὰ *ἐξοδὸ ἀπὸ τὴν φυλακὴ τῆς ἀθεράπευτης λογικῆς καὶ τῆς φιλαυτίας, πρὸς συνάντησιν καὶ ἀλληλοπεριχώρησιν τῶν δύο αὐτῶν Προσώπων μέσα στὸ Ἄκτιστο Φῶς τῆς Ἁγίας Τριάδος.*

3. Ἡ Ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸν πνευματικὸ **Πατέρα** ἔχει *ἀναγωγικὸ καὶ ὄντολογικὸ χαρακτήρα*· δηλαδή, τὸ πνευματικὸ **Τέκνο**, ὡς Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἀνάγεται διὰ τοῦ **Πνευματικοῦ** στὸ Πρωτότυπό του, στὴν Ἄκτιστη Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ὁ Χριστὸς μας· ἐπομένως, ἀγαπῶντες καὶ τιμῶντες τὸν πνευματικὸ **Πατέρα**, ἀγαπῶμε καὶ τιμῶμε τὸν Χριστὸ μας.

4. Ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** εἶναι *εἰς τύπον καὶ τόπον τῆς Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ μας*· δηλαδή, στὸν **Πνευματικὸ** ἐνεργεῖ ὁ Χριστὸς μας, διὰ μέσου τοῦ **Πνευματικοῦ** *παροντοποιεῖται* ὁ Χριστὸς· ἔτσι, ἡ Ἀγάπη πρὸς τὸν **Πνευματικὸ** εἶναι Ἀγάπη πρὸς τὸν παρόντα διὰ μέσου Αὐτοῦ Σωτῆρα μας Χριστό.

5. Καὶ μόνο ἡ Ὑπακοή—μὲ ἀγάπη, ἐλευθερία, σεβασμὸ καὶ πίστι—στὸν πνευματικὸ **Πατέρα** καταπολεμεῖ τὴν *αὐτάρκεια* καὶ τὴν τυρανικὴ *αὐτο-αγάπη*, μεταδίδει τὴν Χάρι καὶ τὴν εὐλογία τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ὀδηγεῖ τὸ πνευματικὸ **Τέκνο** στὴν θεωρία τοῦ Ἄκτιστου Φωτός.

6. Ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** πρέπει ἐπίσης νὰ ἔχη πνευματικὸ **Πατέρα**, διότι προηγεῖται ἡ ἰδική του-προσωπική του κατὰ Θεὸν *γέννησις* καὶ ἔπεται ἡ *γέννησις* πνευματικῶν **Τέκνων** ἀπὸ Αὐτόν.

7. Τὸ πνευματικὸ **Τέκνο** δὲν πρέπει νὰ συγχέη τὴν ἐν Χριστῶ πνευματικὴ σχέσι μὲ τὸν πνευματικὸ **Πατέρα** καὶ τὴν Ἀγάπη πρὸς Αὐτόν μὲ τὴν *ἐξιδανίκευσι*, δηλαδή τὴν σχεδὸν *μυθοποίησι* τοῦ **Πνευματικοῦ**, ὡς δῆθεν *ιδεώδους προσώπου*· διότι, καὶ ὁ **Πνευματικὸς** εἶναι ἄνθρωπος μὲ ἀδυναμίες, τὶς ὁποῖες ἡ γνήσια Ἀγάπη ἀντιμετωπίζει γόνιμα καὶ οἰκοδομητικά, ὥστε νὰ προστατεύεται τὸ **Τέκνο** ἀπὸ τὴν *ἀπογοήτευσιν* καὶ *κατάρρευσι*, ὅταν τὶς διαπιστώνη.

8. Τὸ πνευματικὸ **Τέκνο** δὲν ἀναζητεῖ μίαν ὑπερ-προστασία, ἕναν ὑπερ-μαπαῖ, στὸν ὁποῖο νὰ ἀναθέσῃ τὶς εὐθύνες του, μέσῳ μιᾶς νοσηρᾶς ὑποταγῆς καὶ τυφλῆς ὑπακοῆς καὶ ψυχολογικῆς ἐξαρτήσεως· ἀλλὰ, ἀναζητεῖ τὴν βίωσι τοῦ **Μυστηρίου τῆς Πνευματικῆς Πατρότητος καὶ Υἱότητος**, προκειμένου νὰ ὀδηγηθῆ ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τοῦ δούλου, στὴν ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, στὴν πνευματικὴ υἱοθεσία.

9. Ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** πρέπει νὰ διακατέχεται ἀπὸ τὸν φόβο μήπως παραμορφώσει τὴν ἀκεραιότητα τοῦ Προσώπου τοῦ πνευματικοῦ **Τέκνου**, μὲ τὸ νὰ μετατρέψῃ τὸ διακονικὸ του Λειτουργήμα σὲ Ἐξουσία, καὶ μάλιστα ἀπόλυτη, γενόμενος ἔτσι διευθυντὴς συνειδήσεως καὶ δημιουργώντας ὁπαδοὺς ἀντὶ **Τέκνων**.

10. Ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** γεννᾷ-τίκτει ἐν Χριστῷ ἕνα **Τέκνο**, τὸ βοηθεῖ νὰ καλλιεργῆ τὸ χάρισμα τῆς σοφίας καὶ προσοχῆς, τοῦ συμπαραστέκεται καὶ τὸ ἐμψυχώνει, μέχρις ὅτου ἐνηλικιωθῆ, ὥστε αὐτὸ νὰ βιώσῃ πλεόν ἐν Ἀγάπῃ τὴν Ἐλευθερία του, ἀξιοπιώντας ὑπεύθυνα τὰ τάλαντα καὶ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔχει δώσει ὁ Θεός.

11. Ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** ὀφείλει νὰ μὴν ἐνθαρρύνῃ νοσηρῆς –ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὑπερβολικῆς– ἐκφράσεις ἀφοσιώσεως στὸ πρόσωπό του (λ.χ. δουλοπρεπεῖς γονυκλισίες, παραπεταμένα χειροφιλήματα, ἐκζήτησις εὐλογίας γιὰ μηδαμινὰ πράγματα κ.ἄ.), διότι ἔτσι κινδυνεύει νὰ προσβληθῆ ἀπὸ τὴν πνευματικὴ νόσο τοῦ ναρκισσιστικοῦ καὶ ἀνθρωποκεντρικοῦ Γερωντισμοῦ.

12. Ἐπίσης, δὲν πρέπει νὰ καλλιεργῆται ἡ **θανατηφόρος νόσος τοῦ ὁπαδοῦ**, δηλαδὴ ἡ τάσις νὰ στεγάζεται ὑπὸ μίαν ἄρρωστον σχέσιν ὑπακοῆς ἢ ἀτολμίας, ἢ δειλίας, ἢ ἀνασφάλεια, ἢ ἀνευθυνότης καὶ ὁ φανατισμὸς τοῦ πνευματικοῦ **Τέκνου**, ὥστε ὁ **Πνευματικὸς**, ἐκμεταλλεζόμενος τὶς ἀδυναμίες αὐτές, νὰ εἰσδύῃ ἀδιάκριτα σὲ ὅλες τὶς πτυχῆς τῆς προσωπικῆς,

οικογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ **Τέκνου**.

13. Ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** δὲν ὑποκαθιστᾷ τὴν σκέψι καὶ τὸν νοῦν τοῦ πνευματικοῦ **Τέκνου**, ἀλλὰ λειτουργεῖ *θεραπευτικά*: στρέφει αὐτά, δηλαδή τὴν σκέψι καὶ τὸ νοῦν τοῦ **Τέκνου**, πρὸς τὸν Θεό, ὥστε διὰ τῶν Μυστηρίων καὶ τῆς τηρήσεως τῶν Ἐντολῶν, νὰ θεραπευθοῦν, νὰ φωτισθοῦν καὶ νὰ θεωθοῦν, προκειμένου νὰ ἔχουν ἐν Ἐλευθερίᾳ ὀρθὸν προσανατολισμόν.

14. Ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** ὀφείλει νὰ μὴ λησμονῆ, ὅτι ἡ Ἑπακοὴ δὲν εἶναι αὐτοσκοπός, ἀλλὰ μέσον καὶ πνευματικὸ ἐργαλεῖο, τὸ ὁποῖο ὅταν χρησιμοποιηθῆι χριστοκεντρικά, ὄχι ἀνθρωποκεντρικά, ὁδηγεῖ τὸ πνευματικὸ **Τέκνο** στὴν ὠρίμανσι καὶ Ἐλευθερίᾳ, καὶ ὄχι στὸν αὐτοματισμὸ/ρομποτισμό.

15. Ὁ πνευματικὸς **Πατέρας** ἀμαρτάνει βαρύτατα, ὅταν ἐνθαρρύνῃ, ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, μία ἀρρωστημένη προσκόλλησι στὸ πρόσωπό του καὶ ἀσκή μία συνθλιπτικὴ καταπίεσι στὴν συνείδησι τοῦ **Τέκνου**, ἐν ὀνόματι δῆθεν τῆς ὀφειλομένης τυφλῆς ὑπακοῆς, ἐνῶ ὁ Χριστὸς μας ζητεῖ μόνο μία ἐνσυνείδητη, δηλαδή ἐν γνώσει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἐλευθερίᾳ Ἑπακοή.

16. Ὁ Πνευματικὸς δὲν εἶναι *δυνάστης καὶ ὁδοστρωτήρας*, ὥστε νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν δημιουργία πιστῶν ἀντιγράφων τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀλλ' ἐνθαρρύνει τὴν ἀνάπτυξι τῆς προσωπικότητος καὶ τῶν χαρισμάτων τοῦ πνευματικοῦ **Τέκνου**, γιὰ νὰ πάρῃ αὐτὸ ὑπεύθυνα στὰ χέρια του τὸ πηδάλιο τῆς ζωῆς του.

17. Σὲ καμμία ἀπολύτως περίπτωσι δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται ἀμφοτέρωθεν τὰ ὅρια τῆς *Μοναχικῆς Ἑπακοῆς* πρὸς τὸν **Γέροντα** μὲ τὴν *Ἑπακοὴ τῶν Λαϊκῶν* πρὸς τὸν **Πνευματικό**, διότι ὑπάρχει μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν Ἑπακοῶν μία βαθειὰ μυ-

στηριακὴ διαφορὰ: ὁ μὲν Μοναχὸς ἔχει δεσμευθῆ σὲ μία εἰδικὴ –ἀπολύτου χαρακτῆρος– Ὑπακοή, μέσῳ ὑποσχέσεων καὶ μὲ συγκεκριμένο σκοπὸ· ὁ δὲ Λαϊκὸς εἶναι ἤδη δεσμευμένος διὰ τοῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος στὴν γενικοῦ χαρακτῆρος «Ὑπακοὴ τοῦ Χριστοῦ».

18. Ὁ δεσμὸς, ὁ ὁποῖος συνδέει τὸν πνευματικὸ Πατέρα μὲ τὸ πνευματικὸ Τέκνο, εἶναι *Δεσμὸς Ἀμοιβαίας Ἀγάπης ἐν Χριστῷ*, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἀποκαθαίρεται συνεχῶς ἀπὸ κάθε *συναισθηματικὴ ἐξαρσι* καὶ νὰ προστατεύεται ἐκατέρωθεν ἀπὸ κάθε τι ποὺ πιθανὸν ὑποκρύπτει *ἐμπάθειαν*, μὲ τὴν στενὴ καὶ τὴν εὐρεῖα σημασία, ὥστε νὰ ἀναπτύσσεται μέσα σὲ ἓνα κλίμα σεμνότητος καὶ ἀπλότητος, ἱεροπρέπειας καὶ σοβαρότητος, *ἐγγύτητος* καὶ *ἀποστάσεως*.

* * *

Δ'. Ἐπιλογικὲς σκέψεις - προτροπὲς

1. Ἄς προσέχουν λοιπόν, τόσο ὁ πνευματικὸς Πατέρας ὅσο καὶ τὸ πνευματικὸ Τέκνο, ὥστε ἡ εὐλογημένη σχέσηις τους νὰ μὴν ἐξελιχθῆ σὲ *ψυχολογικὴ ἐξάρτησι*· εἶναι πολὺ σημαντικό, ὁ Πνευματικὸς νὰ ἐμπνέη τὸ Τέκνον, ὥστε νὰ *ὑποτάσῃ πᾶν νόημα καὶ κίνημα τῆς ὑπάρξεώς του στὴν «Ὑπακοὴ τοῦ Χριστοῦ»*, διότι μόνον ἔτσι αὐτὸ θὰ θεραπευθῆ καὶ θὰ ἀναγεννηθῆ ἐν Ἀγάπῃ καὶ Ἐλευθερίᾳ.

2. Ἄς προσέχῃ ὁ Πνευματικὸς, ὥστε νὰ μὴ δίδῃ τὴν ἐντύπωσι, ὅτι αὐτὸς ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος *ἰδεολογικοῦ ἢ ψυχολογικοῦ καταφυγίου*, ὅπου τὸ ἀνήσυχο, ταραγμένο καὶ τρομαγμένο πνευματικὸ Τέκνο θὰ εὕρῃ μία παροδικὴ-ἐπιφανειακὴ ἀνακούφισι· ἀλλὰ, νὰ φροντίζῃ, ὥστε νὰ ἀναδεικνύωνται καὶ ἐξαίρωνται ἡ ἀγιο-πνευματικὴ Ἐλευθερία ἀπὸ τὴν *αὐτο-κόλασι τῆς φιλατίας*, ἡ ὑπευθυνότης, ἡ ἀγία τόλμη καὶ ἐπιμονὴ στὴν

καλλιέργεια τῶν Χαρισμάτων· καὶ ὅλα αὐτὰ βεβαίως, στὴν προοπτικὴ τῆς Συναντήσεως μετὰ τὸ Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ μας.

3. Ἐὰν προσέχη ὁ πνευματικὸς Πατέρας, ὥστε νὰ μὴ λησμονῆ, ὅτι αὐτὸς πρῶτος, ὡς «Διάκονος Ἰησοῦ Χριστοῦ», εἶναι Ὑποτακτικὸς τῆς Ἐκκλησίας· ἐπομένως, δὲν ἐνσαρκώνει ἓνα εἶδος Ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ Τέκνου· ἄρα, ὀφείλει νὰ ἀσκήσῃ αὐτὸς τὴν τέλεια Αὐταπάρνησι μετὰ τὴν αὐτο-παράδοσί του στὸν κατ' ἐξοχὴν καὶ κατ' ἀκρίβειαν μόνον ἀληθινὸ Πνευματικὸ Ὁδηγὸ τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδὴ στὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

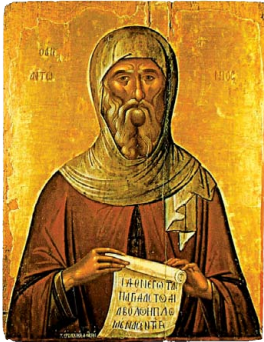
4. Ἐὰν προσέχη ὁ πνευματικὸς Πατέρας, ὥστε νὰ ἔχη πάντοτε ὡς κανόνα δράσεως τὴν ἀντι-ἐξουσιαστικὴν προτροπὴν τοῦ Μεγάλου Γέροντος Βαρσανουφίου (*Ἀποκρίσις λε*):

«Μὴ ἀναγκάσης τὴν προαίρεσιν (τοῦ Τέκνου), ἀλλ' ἐλπίδι σπεῖρον· καὶ γὰρ, ὁ Κύριος ἡμῶν οὐκ ἠνάγκασέ τινα, ἀλλ' εὐηγγελίσατο· καὶ εἴ τις ἤθελεν ἤκουσεν».

5. Ἐὰν προσέχη ὁ Πνευματικὸς, ὥστε νὰ μὴν *ἰδιοποιῆται* τὸ Τέκνον· ἀλλὰ, ἐὰν τοῦτο προοδεύῃ πνευματικὰ καὶ χρειάζεται κάτι ἀνώτερο, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ τοῦ προσφέρῃ Αὐτός, τότε ὁ ἴδιος, μετὰ ἀγάπῃ καὶ ταπεινώσει, νὰ ὑποδείξῃ ἓναν περισσότερο ἔμπειρο Πνευματικὸ, ἓναν καλύτερο Ἱατρὸ-Θεραπευτή.

6. Ἐὰν προσέχη ἐπίσης, μετὰ τὴν σειράν του, τὸ πνευματικὸ Τέκνο, ὥστε νὰ μὴν ἐπαναπαύεται στὴν ὑπαρκτὴ ἢ ὑποτιθέμενη ἀγιότητα τοῦ Πνευματικοῦ του, νὰ καυχᾶται γι' αὐτὴν καὶ νὰ ἀμεριμνᾷ· ἀλλὰ, νὰ ἀγωνίζεται μετὰ ζήλο τὸ κατὰ δύναμιν, διότι οὔτε ὁ Θεὸς οὔτε ὁ Πνευματικὸς θὰ τὸ σώσῃ, ἂν αὐτὸ δὲν ἀσκήσῃ ὑπεύθυνα τὴν Ἐλευθερίαν του.

• Ἐνας Ἀδελφὸς ἐπισκέφθηκε κάποτε τὸν Μέγα Ἀντώνιο καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ προσευχηθῆ γι' αὐτόν. Ὁ Ἅγιος τοῦ ἀπάντησε: « Οὐδὲ ἐγὼ σε ἐλεῶ, οὐδὲ ὁ Θεός, ἐὰν μὴ σὺ αὐτὸς σπουδάσης, καὶ αἰτήσῃ τὸν Θεόν» (*ἐὰν ἐσὺ ὁ ἴδιος δὲν σπεύσῃς*

μὲ προθυμία καὶ σοβαρότητα νὰ παρακαλέσης τὸν Θεό).

7. Ἄς προσέχουν γενικὰ οἱ Πιστοὶ μας, ὥστε νὰ μὴν ἀλλάζουν πνευματικὸ Πατέρα, στὴν συνήθως μάταιη προσπάθειά τους νὰ ἀνακαλύψουν ἓναν Πνευματικὸ ὑψηλοτάτης ἀγιότητος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναλάβῃ ἰδίᾳ τὴν εὐθύνη καὶ θὰ λύσῃ ἰδίᾳ ἀμέσως καὶ θαυματουργικῶς τὰ ὑποτιθέμενα προβλήματα τους· διότι, μέσῳ ἐνὸς Πνευματικοῦ ἀπλοῦ καὶ μὲ φόβο Θεοῦ, εἶναι δυνατόν, ἐξορκίζοντες τὸν αὐτο-δικαιωτισμὸ, νὰ ἐνεργοποιήσουν τὸν θεῖο ζῆλο, νὰ ὑπερβοῦν τὴν φιλαυτία, νὰ θυσιασθοῦν γιὰ τὸν Ἀδελφὸ καὶ νὰ γίνουν Πρόσωπα ἐν Ἀγάπῃ καὶ Ἐλευθερίᾳ, μέσα στὴν ἄρρητη φωτοχυσία τῆς Ἁγίας Τριάδος, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν!

Εὐχαριστώ!

† ὁ Ἁγ. Κ.

2/15.11.2012

Ἀχαρναὶ Ἀττικῆς

+

Τῷ χορηγοῦντι
πᾶσαν δόσιν ἀγαθὴν,
Φιλανθρώπῳ Θεῷ,
δόξα καὶ εὐχαριστία,
νῦν καὶ ἀεὶ!